

निम्न संस्थाहरूद्वारा संयुक्त रूपमा प्रकाशित :

विश्व खाद्य कार्यक्रम- खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली
कृषि विकास मन्त्रालय, कृषि विभाग, कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा
बजार विकास निर्देशनालय
नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र
उपभोक्ता हित संरक्षण मन्त्र

बजार अवलोकन ५५

असार, २०७०†

मुख्य बुँदाहरू

- यो महिनामा मौसमी रूपमा बाली उत्पादन रिक्त हुने समय भएको र मनसुनी वर्षाका कारण पहाडी तथा हिमाली क्षेत्रलाई जोड्ने क्षेत्रीय राजमार्गहरू बारम्बार अवरुद्ध भई आपूर्तिमा बाधा पुगेको हुनाले २०७० असारमा देशभर विभिन्न बजारहरूमा अनुगमन गरिएका खाद्य वस्तुहरूको खुद्रा मूल्यहरूले बढ्दो प्रवृत्ति देखाए ।
- नेपाल राष्ट्र बैंक द्वारा प्रकाशित पछिल्लो प्रतिवेदन अनुसार, २०७० असारमा राष्ट्रिय स्फीतिदर ७.८ प्रतिशतमा कायम रह्यो भने अन्नहरूको उच्च मूल्य सूचकाङ्क गत वर्ष सोही समयको ४.३ प्रतिशतको तुलनामा ११.८ प्रतिशत भएको पाइयो ।

राष्ट्रिय रूपमा बजारको अवस्था

मूल्य

देशभर नियमित रूपमा अनुगमन गरिएको बजारहरूमा २०७० चैत्रको तुलनामा अपवाद स्वरूप खानेतेल र गहुँको पिठोको मूल्य बाहेक प्रायः खाद्य वस्तुहरूको मूल्यले बढ्दो प्रवृत्ति देखाए । गत वर्ष सोही समयको तुलनामा समेत खाद्य वस्तुहरूको मूल्य बढी रहेको पाइयो । गत एक महिनामा मोटा चामल र गहुँको पिठोको मूल्य क्रमशः १.२ र २.८ प्रतिशतका दरले बृद्धि भयो । यसैगरी, मास र मुसुरोको मूल्य क्रमशः २.१ र १.१ प्रतिशतका दरले बृद्धि भयो भने भटमासको तेल र तोरीको तेल जस्ता खानेतेलहरूको मूल्य १ प्रतिशत भन्दा कमका दरले बृद्धि भयो । यद्यपि, पहाडी तथा हिमाली बजारहरूमा वर्षे आलु आएको हुनाले रातो आलुको मूल्य भने १.८ प्रतिशतले घट्यो ।

क्षेत्रीय बजारहरूमा मूल्यहरूले राष्ट्रिय बजारको भन्दा केही भिन्न प्रवृत्ति देखाए जस अन्तर्गत सडक पहुँच भएका पहाडी तथा हिमाली बजारहरूमा मोटा चामलको मूल्यमा बृद्धि भयो भने तराईका बजारहरू साथै काठमाडौं र पोखरा जस्ता मुख्य उपभोक्ता बजारहरूमा यसको मूल्यले न्यूनरूपमा घट्दो प्रवृत्ति देखायो । गहुँको पिठो र मुसुरोको मूल्यले भने सम्पूर्ण क्षेत्रीय बजारहरूमा बढ्दो प्रवृत्ति देखाए ।

उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र द्वारा अनुगमन गरिएका ठूला बजारहरू (बिर्तामोड, काठमाडौं, वुटवल, सुर्खेत र धनगढी) मा गत एक महिनामा थोक मूल्यहरू सापेक्षिक रूपमा स्थिर रह्यो । कालीमाटी फलफूल तथा तरकारी बजारमा ताजा तरकारीको थोक मूल्यमा मौसमी रूपमा हुने उतारचढाव देखियो; काउली, बन्दा, सुकेको प्याज र गोलभेडाको मूल्यमा तीव्ररूपमा बृद्धि भयो भने रामतोरीया, स्कूस, घ्यू सीमी र पिडालुको उत्पादनमा बृद्धि भई मूल्य घट्यो ।

नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा प्रकाशित पछिल्लो समग्र आर्थिक अवस्थाको प्रतिवेदन अनुसार २०७० असारमा वार्षिक मूल्य स्फीति गत वर्षको सोही समयको ११.५ प्रतिशतको तुलनामा ७.८ प्रतिशतमा कायम रह्यो । खाद्य तथा पेय पदार्थको मूल्य सूचकाङ्क ८.४ प्रतिशतले बृद्धि भयो भने अन्नहरूको उच्च मूल्य सूचकाङ्क ११.८ प्रतिशतमा कायमै रह्यो जुन गत वर्ष सोही समयमा ४.३ प्रतिशतले न्यूनरूपमा बृद्धि भएको थियो । यसले गरीब र जोखिममा परेका वर्गहरूको खाद्य सुरक्षामा नकारात्मक प्रभाव पार्नेछ ।

आपूर्ति

पहाडी तथा हिमाली क्षेत्रलाई जोड्ने क्षेत्रीय सडकहरू (राप्ती, महाकाली, कर्णाली, पुष्पलाल, कोशी कटारी-ओलखदुङ्गा र पासाङ्ग ल्हाम्) मनसुनी वर्षा पश्चात आएको पहिरोका कारण आंशिकरूपमा अवरुद्ध भए जसले गर्दा ढुवानीको दरभाउ बृद्धि हुनाका साथै खाद्यवस्तुहरूको ढुवानीमा लाने समयमा समेत बृद्धि भयो । जसको प्रभावस्वरूप केही बजारहरू विशेष गरी सुदूर तथा मध्य पश्चिमी पहाडी तथा हिमाली बजारहरूमा खाद्य संचिती रित्तै गएको छ र यसले खाद्यान्नको आंशिक अभाव हुने अवस्था तर्फ लागिरहेकोछ ।

पूर्वानुमान

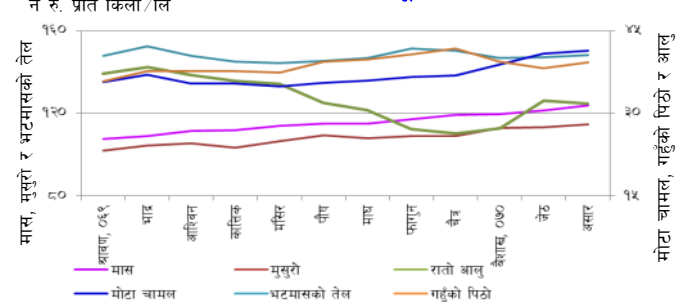
आश्विन महिनामा भिन्नाउने अपेक्षा गरिएको आगामी बाली नभित्र्याईएसम्म प्रायः खाद्य वस्तुहरूको उच्च मूल्य कायमै रहने वा बृद्धि हुने अनुमान छ । हालै पेट्रोल र डिजेलको मूल्यमा क्रमशः रु. २ र रु. १ का दरले भएको मूल्य बृद्धिले यातायात लागतमा बृद्धि गराई खाद्यान्न मूल्य बृद्धि गराउन सक्ने अनुमान छ । काठमाडौं उपत्यकामा फैलिएको बर्डफ्लूका कारण कुखुराको मासुको सट्टामा खपत हुने खाद्य वस्तुहरू र केही मात्रामा तरकारीहरूको मूल्यमा बृद्धि हुने अनुमान छ ।

तराईका केही क्षेत्रहरूमा बाढिले धानखेत क्षती पुऱ्याएतापनि निरन्तर भएको मनसुनी वर्षाले धान रोपाईंमा सहयोग पुऱ्याएको छ । अतः धानबालीको उत्पादन राम्रो हुने पूर्वानुमान छ ।

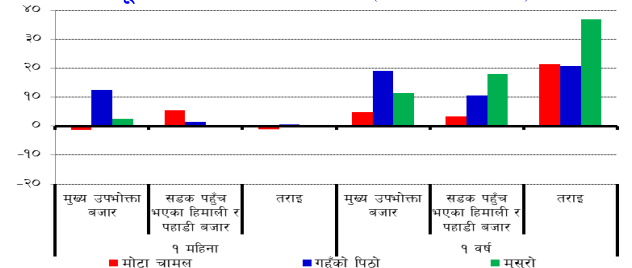
मुख्य वस्तुहरूको मूल्यमा भएको अत्यधिक परिवर्तन

वस्तुहरू	मूल्य ने रु/केज, लि	१ महिनाको परिवर्तन (%)	अवलोकन
पेट्रोल, डिजेल	विभिन्न	> १	नेपाली रुपैयाको तुलनामा अमेरिकी डलरको भाउ बृद्धि भएको हुनाले ।
सुकेको प्याज, गोलभेडा, काउली र बन्दा	विभिन्न	> २०	मौसमी रूपमा उत्पादन रिक्त हुने समय भएको हुनाले आपूर्तिमा कमी ।

१२ महिनाको औसत मूल्य *

मूल्य परिवर्तन प्रतिशतमा ** (१ महिना र १ वर्ष)

† मूल्यहरू २०७० असार महिनाको मूल्य सँग सम्बन्धित छन् ।

* मूल्यहरू यस प्रतिवेदनको पछाडी पृष्ठी दिईएको बजारहरूबाट लिइएको हो । तर सडक नपुगेका हिमाली तथा पहाडी बजारहरू यसमा समावेश छैनन् ।

** मूल्य परिवर्तन यस प्रतिवेदनमा भएका सम्पूर्ण बजारहरूसँग सम्बन्धित छन् ।

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष

मुख्य उपभोक्ता बजार

काठमाडौं	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
काठमाडौं	मोटा चामल	३८.०	-२.६	५.६	२.७	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३८.०	१५.२	५.६	८.६	▲	▶	▶
	भटमासको तेल	१४०.०	५.३	-२.१	-२.१	▲	▶	▶
	कुखुराको मासु	२५५.०	-१५.०	-१५.०	४.१	▼	▶	▶
	तोरीको तेल	१६५.०	-२.९	-१.२	-६.८	▶	▶	▶
	मास	१२५.०	९.६	१०.६	१३.६	▲	▶	▶
	मुसुरो	१०५.०	-४.६	१.९	१.९	▶	▶	▶
	आलु	२५.०	-१३.८	-७.४	-२८.६	▶	▶	▼

पोखरा	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
पोखरा	मोटा चामल	४५.०	०.०	७.१	७.१	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४४.०	१०.०	४.८	२९.४	▲	▶	▶
	भटमासको तेल	१४५.०	-३.३	-३.३	-७.१	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२१०.०	६.९	-११.४	३.३	▲	▼	▶
	तोरीको तेल	१८०.०	०.०	०.०	८.४	▶	▶	▶
	मास	१४०.०	९.४	९.४	२१.७	▲	▶	▶
	मुसुरो	११५.०	९.५	-१०.२	२१.१	▶	▶	▶
	आलु	३५.०	१६.७	९.४	-१६.७	▶	▶	▼

क्षेत्रीय तराई बजार

विराटनगर	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
विराटनगर	मोटा चामल	३२.०	-५.९	-८.६	४.३	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३५.०	०.०	०.०	२९.६	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१५५.०	-१.९	१९.२	९.४	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२८०.०	-६.७	०.०	१२.०	▶	▶	▶
	तोरीको तेल	१९०.०	०.०	-५.०	८.६	▶	▶	▶
	मास	११५.०	०.०	४.५	२७.८	▶	▶	▶
	मुसुरो	१२०.०	४.३	२०.०	४४.५	▶	▶	▶
	आलु	३०.०	-१४.३	६६.७	१८.४	▶	▶	▶

विराटनगर	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
विराटनगर	मोटा चामल	३६.०	२.९	०.०	५.९	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३३.०	३.१	-१२.२	१७.९	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१५८.०	-१.३	-२.५	५.३	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२६०.०	-१३.३	-१३.३	०.०	▶	▶	▶
	तोरीको तेल	१८०.०	-१.१	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मास	१०२.०	२.०	-१.०	१०.९	▶	▶	▶
	मुसुरो	११०.०	-४.३	६.८	१९.६	▶	▶	▶
	आलु	२२.०	१०.०	५७.१	-२१.४	▶	▶	▶

नेपालगंज	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
नेपालगंज	मोटा चामल	३६.०	-२.७	०.०	२८.६	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३५.०	०.०	-७.९	२५.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१३५.०	०.०	-३.६	-३.६	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२४०.०	-२०.०	-११.४	-१४.३	▶	▶	▶
	तोरीको तेल	२००.०	०.०	-४.८	११.१	▶	▶	▶
	मास	१२०.०	-४.०	-७.७	४६.९	▶	▶	▶
	मुसुरो	१०५.०	०.०	१.९	४०.०	▶	▶	▶
	आलु	२५.०	२५.०	५६.३	-१६.७	▶	▶	▶

धनगढी	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
धनगढी	मोटा चामल	४०.०	०.०	०.०	४२.९	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३३.०	०.०	०.०	२२.२	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१३३.०	०.८	-१.५	१०.८	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	३००.०	०.०	०.०	२०.०	▶	▶	▶
	तोरीको तेल	१७०.०	०.०	१.८	०.०	▶	▶	▶
	मास	१३४.०	०.०	-४.३	७.२	▶	▶	▶
	मुसुरो	११०.०	०.०	४.८	३७.५	▶	▶	▶
	आलु	३९.०	०.०	९.५	-२.५	▶	▶	▶

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष

भैरहवा	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
भैरहवा	मोटा चामल	३५.०	०.०	२५.०	२५.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३५.०	०.०	०.०	९.४	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१३०.०	-७.१	-७.१	-७.१	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२६०.०	०.०	-७.१	-७.१	▶	▶	▶
	तोरीको तेल	१६०.०	६.७	-५.९	-११.१	▶	▶	▶
	मास	१२५.०	०.०	०.०	५.३.१	▶	▶	▶
	मुसुरो	१००.०	०.०	-९.१	३३.३	▶	▶	▶
	आलु	२५.०	०.०	२५.०	-१६.७	▶	▶	▶

सडक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरू

धनकुटा	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
धनकुटा	मोटा चामल	३७.०	२.८	१२.१	१९.४	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३५.०	०.०	-१६.७	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	३.४	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२८०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मास	१२०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	११०.०	०.०	-४.३	०.०	▶	▶	▶
	आलु	३०.०	०.०	०.०	-१४.३	▶	▶	▶

रोल्पा	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
रोल्पा	मोटा चामल	६०.०	२०.०	७.४	११४.३	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४०.०	०.०	-११.१	४२.९	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१५५.०	०.०	-११.४	२९.२	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	३२०.०	६.७	१०.३	२८.०	▶	▶	▶
	मास	११५.०	०.०	-८.०	-८.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	१२०.०	०.०	०.०	५०.०	▶	▶	▶
	आलु	५०.०	०.०	६६.७	२५.०	▶	▶	▶

साँफेबजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
साँफेबजार	मोटा चामल	३६.०	०.०	२.९	२.९	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४०.०	०.०	-२०.०	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	३५०.०	०.०	९.४	०.०	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	१८०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मास	१२०.०	०.०	०.०	-७.७	▶	▶	▶
	मुसुरो	१२०.०	०.०	४.३	०.०	▶	▶	▶
	आलु	४५.०	-१०.०	-१०.०	०.०	▶	▶	▶

जुम्ला	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
जुम्ला	मोटा चामल	६०.०	०.०	२०.०	३३.३	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	६०.०	०.०	-१४.३	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१८०.०	१२.५	०.०	०.०	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	४००.०	२५.०	५.३	-	▶	▶	▶
	मास	१४०.०	७.७	४०.०	४०.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	१४०.०	०.०	४०.०	४०.०	▶	▶	▶
	आलु	३०.०	०.०	०.०	-२५.०	▶	▶	▶

बाजुरा	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
बाजुरा	मोटा चामल	४२.०	५.०	२०.०	-६.७	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४४.०	७.३	-१२.०	१०.०	▶	▶	▶
	सीमी	१२०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मास	१३५.०	१२.५	१२.५	१२.५	▶	▶	▶
	मुसुरो	१२०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	आलु	२५.०	-१६.७	-१६.७	०.०	▶	▶	▶

सडक पहुँच नभएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरू

हुम्ला	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
हुम्ला	मोटा चामल*	४२.०	०.०	०.०	५.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	२००.०	०.०	२५.०	-१३.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	३००.०	०.०	०.०	७.१	▶	▶	▶
	सीमी	१३०.०	-५.६.७	०.०	१८.२	▶	▶	▶
	मास	१५०.०	०.०	-	-२८.६	▶	▶	▶
	मुसुरो	-	-	-	-	▶	▶	▶
	आलु	१००.०	६६.७	६६.७	४२.९	▶	▶	▶

डोल्पा	मुख्य खाद्य बस्तुहरू	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) *			औसत परिवर्तन		
			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष
डोल्पा	मोटा चामल	१३०.०	८.३	८.३	३०.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	१३०.०	८.३	८.३	-७.१	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	२४०.०	४.३	४.३	१४.३	▶	▶	▶
	सीमी	-	-	-	-	▶	▶	▶
	मास	१३५.०	-४१.३	-४१.३	-३५.७	▶	▶	▶
	मुसुरो	२६०.०	४.०	४.०	२३.८	▶	▶	▶
	आलु	३५.०	-	०.०	-३०.०	▶	▶	▶

- ▲ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य बढेको
- ▶ सामान्य मूल्य परिवर्तन
- ▼ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य घटेका

यदि मूल्य परिवर्तन १ महिनामा ५ % सम्म, ३ महिनामा १० % सम्म अथवा १ वर्षमा १५ % सम्म भएमा त्यसलाई सामान्य मानिने छ।

* यो नेपाल खाद्य संस्थान द्वारा वितरित चामल हो किनभने त्यहाँ अन्य खाद्य सँचिती उपलब्ध छैन।